

Lovforslag nr. L 00

Folketinget 2015-16

Fremsat den 7. oktober 2015 af beskæftigelsesministeren (Jørn Neergaard Larsen)

Forslag

til

Lov om ændring af lov om Ligebehandlingsnævnet

(Indførelse af krav om retlig interesse, formandsafgørelser samt mulighed for, at Institut for Menneskerettigheder – Danmarks Nationale Menneskerettighedsinstitution kan indbringe visse sager for Ligebehandlingsnævnet m.v.)

§ 1

I lov om Ligebehandlingsnævnet, jf. lovbekendtgørelse nr. 905 af 3. september 2012, foretages følgende ændringer:

1. I § 1 indsættes som stk. 6 og 7:

»Stk. 6. En klage kan indbringes for Ligebehandlingsnævnet af den, der har retlig interesse i sagen.

Stk. 7. Institut for Menneskerettigheder – Danmarks Nationale Menneskerettighedsinstitution kan indbringe sager af principiel karakter eller sager af almindelig offentlig interesse for Ligebehandlingsnævnet.«

2. I § 2 indsættes som stk. 2:

»Stk. 2. I en sag, der er indbragt for nævnet af Institut for Menneskerettigheder – Danmarks Nationale Menneskerettighedsinstitution, kan nævnet træffe afgørelse om, at der er sket ulovlig forskelsbehandling, jf. § 1, stk. 2-4.«

3. I § 6 indsættes som stk. 3:

»Skønnes en sag at kunne afgøres i overensstemmelse med fast rets- eller nævnspørelse, kan afgørelsen træffes af et medlem af formandskabet alene.«

4. I § 8 indsættes efter stk. 2 som nyt stykke:

»Stk. 3. Nævnet kan afvise at behandle klagen, hvis klageren ikke har retlig interesse i sagen.«

Stk. 3 bliver herefter stk. 4.

5. I § 8, stk. 3, der bliver stk. 4, ændres »stk. 1 og stk. 2« til: »stk. 1-3«

6. § 12 affattes således:

»§ 12. Når nævnet har truffet afgørelse i en sag, orienterer sekretariatet parterne om afgørelsen og om muligheden for at indbringe sagen for domstolene.

Stk. 2. Hvis nævnets afgørelser og forlig, som er indgået for nævnet, ikke efterleves, skal nævnet på vegne af klageren eller Institut for Menneskerettigheder – Danmarks Nationale Menneskerettighedsinstitution indbringe sagen for domstolene, hvis klageren eller instituttet anmoder herom.«

§ 2

Stk. 1. Loven træder i kraft den 1. januar 2016.

Stk. 2. Loven finder ikke anvendelse på klager indgivet før lovens ikrafttræden. For sådanne klager finder de hidtil gældende regler anvendelse.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

1. Indledning

Regeringen og partierne i Folketinget er enige om, at ulovlig forskelsbehandling er helt uacceptabel, og at Ligebehandlingsnævnet bidrager til at bekæmpe dette i Danmark. Ligebehandlingsnævnet er et uafhængigt og domstolslignende organ, der behandler klager over påstået ulovlig forskelsbehandling inden for og uden for arbejdsmarkedet. Det er gratis at klage til nævnet, der yder fagkompetent og hurtig behandling af sager om forskelsbehandling.

Regeringen og partierne i Folketinget ønsker at forstærke indsatsen mod forskelsbehandling og har derfor den 24. september 2015 indgået en politisk aftale med henblik på at effektivisere og målrette Ligebehandlingsnævnets arbejde og give nævnet mulighed for i højere grad end i dag at fokusere på reelle ligestillingsproblemer. Aftalen bygger på den tidligere aftale indgået mellem den daværende regering og Folketingets partier den 2. marts 2015.

Aftalen indebærer, at Ligebehandlingsnævnet fremover alene skal kunne behandle en klage, hvis den person, der klager, har en individuel og aktuel interesse i en konkret sag. En klager skal således ikke kunne få en sag behandlet af Ligebehandlingsnævnet, blot fordi vedkommende tilhører den gruppe af personer, som kan være blevet udsat for ulovlig forskelsbehandling (f.eks. på grund af sin etnicitet eller sit køn).

Samtidig fremgår det af den indgåede politiske aftale, at Ligebehandlingsnævnet fremover skal prioritere sine ressourcer i forhold til sagernes kompleksitet, således at der anvendes flest ressourcer på de mest komplicerede sager. Derfor indføres der en mulighed for, at et medlem af Ligebehandlingsnævnets formandskab kan træffe afgørelser alene i sager, hvor der er etableret en fast praksis.

Endelig fremgår det af den politiske aftale, at der fremover skal tages højde for, at der kan være sager af principiel karakter eller af almindelig offentlig interesse om ulovlig forskelsbehandling, som det kan være vigtigt at få prøvet ved Ligebehandlingsnævnet, selv om ingen borger har indbragt sagen for nævnet. Institut for Menneskerettigheder skal derfor tillægges kompetence til at indbringe sådanne sager for Ligebehandlingsnævnet. Det forudsættes, at Institut for Menneskerettigheder løfter opgaven inden for sin eksisterende bevilling til at behandle ligebehandlingsspørgsmål, og at ordningen skal evalueres, når den har fungeret i to år.

2. Lovforslagets indhold

2.1. Krav om retlig interesse

2.1.1. Gældende ret

Ifølge Ligebehandlingsnævnets nuværende praksis er en person klageberettiget og kan få sin sag behandlet, hvis vedkommende er direkte berørt af den mulige forskelsbe-

handling eller tilhører den gruppe, som bliver forskelsbehandlet. F.eks. kan en mand få behandlet en klage over, at en natklub opkræver en lavere entrépris fra kvinder, selvom manden ikke selv har været til stede på pågældende bar og dermed ikke selv har oplevet at blive opkrævet en højere pris på grund af sit køn.

2.1.2. Beskæftigelsesministeriets overvejelser og den foreslåede ordning

Regeringen og partierne i Folketinget ønsker at forstærke indsatsen mod forskelsbehandling og har derfor indgået en politisk aftale med henblik på at effektivisere og målrette Ligebehandlingsnævnets arbejde og give nævnet mulighed for i højere grad end i dag at fokusere på reelle ligestillingsproblemer.

Lovforslaget indebærer, at der fremover stilles krav om, at en klager skal have retlig interesse for at kunne indbringe en klagesag for Ligebehandlingsnævnet. "Retlig interesse" skal forstås som en individuel og aktuel interesse i den konkrete sag. Der er herved tale om et princip, som bl.a. kendes fra den civile retspleje, hvor det er en betingelse, at f.eks. en sagsøger har en retlig interesse (forstået som en individuel og aktuel interesse i sagens behandling) for at kunne indbringe en sag for domstolene. Gennemføres forslaget, skabes der således på det punkt parallelitet mellem adgangen til at få behandlet en sag ved Ligebehandlingsnævnet og adgangen til at få behandlet en civil sag ved de almindelige domstole.

Formålet med denne del af lovforslaget er, at Ligebehandlingsnævnet alene skal behandle en klage, hvis klager selv har været udsat for en handling eller en undladelse, som efter den pågældendes opfattelse udgør ulovlig forskelsbehandling. Hvis klager ikke har en sådan individuel og aktuel interesse i at få sagen prøvet ved Ligebehandlingsnævnet, skal sagen efter forslaget afvises af nævnet. Det vil således ikke længere være tilstrækkeligt til, at en person kan få behandlet en sag for Ligebehandlingsnævnet, at vedkommende alene har hørt eller læst om en handling eller undladelse, der angiveligt udgør ulovlig forskelsbehandling.

2.2. Formandsafgørelser

2.2.1. Gældende ret

I dag deltager der altid mindst 3 medlemmer i en afgørelse, hvoraf det ene medlem skal være formanden eller næstformanden. Det følger af Ligebehandlingsnævnets forretningsorden, jf. § 21, stk. 1, i bekendtgørelse nr. 220 af 1. marts 2013 om forretningsorden for Ligebehandlingsnævnet. Dette gælder dog ikke sager, der afvises af sekretariatet, fordi de ikke skønnes egnede til behandling ved nævnet, eller fordi det er åbenbart, at der ikke kan gives klageren medhold i sagen, jf. § 10 i Ligebehandlingsnævnets forretningsorden.

Når Ligebehandlingsnævnets sekretariat modtager en klage, påser sekretariatet, at sagen er tilstrækkeligt oplyst til, at nævnet kan træffe en afgørelse. Er dette tilfældet, udarbejder

sekretariatet et udkast til en afgørelse, som sekretariatet forelægger det medlem af formandskabet, der deltager i sagens behandling, til godkendelse. Det godkendte udkast sendes sammen med alle sagens øvrige oplysninger og bilag til deltagerne på det efterfølgende nævnsmøde.

En sag afgøres på nævnsmødet på grundlag af de skriftlige oplysninger i sagen. Hverken klager, indklagede eller nogen repræsentanter for disse har adgang til nævnsmødet, og nævnets møder er ikke åbne for offentligheden.

Der deltager som nævnt altid mindst 3 medlemmer i sagens behandling. Heraf skal det ene medlem være formanden eller en næstformand. Nævnet er beslutningsdygtigt, når alle 3 medlemmer er til stede. Afgørelserne træffes ved stemmeflertal.

2.2.2. Beskæftigelsesministeriets overvejelser og den foreslåede ordning

Regeringen og partierne i Folketinget ønsker at forstærke indsatsen mod forskelsbehandling og har derfor indgået en politisk aftale med henblik på at effektivisere og målrette Ligebehandlingsnævnets arbejde og give nævnet mulighed for i højere grad end i dag at fokusere på reelle ligestillingsproblemer.

Lovforslaget giver mulighed for, at et medlem af formandskabet kan træffe afgørelse i visse sager, der er indbragt for nævnet uden deltagelse af andre nævnsmedlemmer, hvis der i den pågældende sagstype er etableret en fast praksis enten ved domstolene eller ved nævnet, som f.eks. tidligere har truffet afgørelser i et større antal sager af tilsvarende karakter.

For at et medlem af formandskabet kan afgøre sagen alene, er det en betingelse, at sagens faktum er tilstrækkeligt klart, således at der ikke foreligger bevistvivl, der i givet fald kan munde ud i, at sagen skal afvises.

Det følger således af § 8, stk. 1, i lov om Ligebehandlingsnævnet (som ikke foreslås ændret), at nævnet kan afvise at behandle en klage, som ikke skønnes egnet til behandling ved nævnet, f.eks. fordi det kræver parts- eller vidneforklaringer, der ikke kan ske ved nævnet, men kun ved domstolene, jf. ovenfor.

Der er imidlertid intet til hinder for, at et medlem af formandskabet kan foranledige, at en sag, der er tildelt den pågældende med henblik på at træffe afgørelsen alene, undergives sædvanlig nævnsbehandling, hvis medlemmet måtte mene, at sagen ikke egner sig til en formandsafgørelse, f.eks. fordi sagen indeholder principielle aspekter.

En gennemførelse af forslaget om, at et medlem af formandskabet kan træffe afgørelse alene, hvis der i den pågældende kategori af sager er etableret en fast praksis, vil frigøre ressourcer og således gøre det muligt for nævnet at koncentrere sin indsats omkring de vanskelige og mere principielle sager.

Indførelse af formandsafgørelser med henblik på at bruge færrest mulige ressourcer på de mindst komplicerede sager vurderes at være retssikkerhedsmæssigt forsvarligt. Dels fordi det forudsættes, at der alene vil være tale om sager,

hvor praksis er klar, og hvor sagen heller ikke i øvrigt har et indhold, der gør nævnsbehandling nødvendigt. Dels er det i § 3, stk. 2, 1. og 2. pkt., bestemt, at formanden for nævnet skal være landsdommer eller præsident eller vicepræsident for Sø- og Handelsretten, og næstformændene skal være byretsdommere. Det sikres dermed, at en formandsafgørelse altid vil blive truffet af en person, der har erfaring med at træffe afgørelser og begrunde sådanne konkrete sager. Formandsafgørelser vil desuden kunne indbringes for domstolene på samme måde som afgørelser, jf. § 12.

2.3. Institut for Menneskerettigheder får kompetence til at indbringe sager af principiel karakter eller af almindelig offentlig interesse for Ligebehandlingsnævnet

2.3.1. Gældende ret

Instituttet kan ikke i dag indbringe en sag for Ligebehandlingsnævnet.

2.3.2. Beskæftigelsesministeriets overvejelser og den foreslåede ordning

Ligebehandlingsnævnet kan ikke tage ligestillingsspørgsmål op af egen drift, idet nævnet modsat f. eks. Folketingets Ombudsmand kun kan behandle klager, der er indbragt for nævnet. Dette svarer til, at domstolene kun træder i funktion i civile sager, når nogen anlægger en sag.

Institut for Menneskerettigheder kan heller ikke i dag indbringe en sag for Ligebehandlingsnævnet, selv om instituttet i sit arbejde som ligebehandlingsorgan måtte blive opmærksom på principielle problemstillinger på området eller sager af almindelig offentlig interesse. Dette forhold indebærer, at der kan forekomme krænkelse af ligestillingslovgivningen, der ikke når frem til nævnet, fordi der ikke er nogen, der indgiver en klage til nævnet over forholdet.

Det foreslås derfor, at der gives Institut for Menneskerettigheder adgang til at indbringe principielle sager eller sager af almindelig offentlig interesse for Ligebehandlingsnævnet, der falder inden for nævnets mandat. Det er i den forbindelse ikke en betingelse, at der kan identificeres en navngiven person, der har været udsat for ulovlig forskelsbehandling eller tilhører den gruppe, som bliver forskelsbehandlet.

Med sager af principiel karakter eller sager af almindelig offentlig interesse menes sager, som f.eks. rejser hidtil uafklarede lovfortolkningsspørgsmål, eller som vurderes at være indgribende i forhold til en større gruppe af personer. Det er Institut for Menneskerettigheder, der alene vurderer, om en sag er af en sådan karakter, at det er hensigtsmæssigt at indbringe den for Ligebehandlingsnævnet.

Efter § 2, stk. 2, i lov om Institut for Menneskerettigheder – Danmarks Nationale Menneskerettigheds-institution (lov nr. 553 af 18. juni 2012, som ændret ved lov nr. 656 af 12. juni 2013 hører det til instituttets opgaver at fremme ligebehandling af alle uden forskelsbehandling på grund af køn, race eller etnisk oprindelse, herunder ved at bistå ofre for forskelsbehandling med at få behandlet deres klager over forskelsbehandling under hensyntagen til ofrenes, foreningernes, organisationernes og andre juridiske personers rettigheder. Det ligger således inden for instituttets naturlige

opgaver at fremme ligestilling og overvåge spørgsmål om krænkelse af ligestillingslovene af samfundsmæssig interesse.

Det er med lovforslaget lagt til grund, at Institut for Menneskerettigheders beslutning om at indbringe henholdsvis ikke at indbringe en sag for Ligebehandlingsnævnet ikke vil være en afgørelse i forvaltningslovens forstand, jf. forvaltningslovens § 2, stk. 1, da beslutningen ikke i sig selv indebærer retsvirkninger for konkrete personer. Det bemærkes i den forbindelse, at personer, der har retlig interesse i sagen, selv vil kunne indbringe denne for Ligebehandlingsnævnet.

Det er en forudsætning, at den af instituttet indbragte sag er egnet til at blive behandlet ved Ligebehandlingsnævnet, jf. § 8, stk. 1, i lov om Ligebehandlingsnævnet, som ikke foreslås ændret.

3. Ligestillingsmæssige konsekvenser

Lovforslaget er kønsneutralt i sin udformning og vurderes ikke at have kønsligestillingsmæssige konsekvenser.

4. Økonomiske og administrative konsekvenser for det offentlige

Lovforslaget har ingen økonomiske eller administrative konsekvenser for det offentlige.

5. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet m.v.

Lovforslaget har ingen økonomiske eller administrative konsekvenser for erhvervslivet.

6. Administrative konsekvenser for borgerne

Lovforslaget har ingen administrative konsekvenser for borgerne.

10. Sammenfattende skema

	Positive konsekvenser / mindre udgifter	Negative konsekvenser/merudgifter
Økonomiske konsekvenser for stat, kommuner og regioner	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for stat, kommuner og regioner	Ingen	Ingen
Økonomiske konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Ingen
Miljømæssige konsekvenser	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for borgerne	Ingen	Ingen
Forholdet til EU-retten	Lovforslaget indeholder ikke EU-retlige aspekter	

7. Forslagets miljømæssige konsekvenser

Lovforslaget har ingen miljømæssige konsekvenser.

8. Forholdet til EU-retten

Lovforslaget indeholder ikke EU-retlige aspekter.

9. Hørte myndigheder og organisationer m.v.

Et udkast til lovforslag har i perioden fra den 16. marts til den 1. april 2015 været sendt i høring hos følgende myndigheder og organisationer m.v.: Advokatrådet, Akademikerne (AC), Amnesty International, Beskæftigelsesrådet (BER), Centralorganisationernes Fællesudvalg (CFU), Dansk Arbejdsgiverforening (DA), Dansk Handicapforbund, Dansk Kvindesamfund, Dansk Retspolitisk Forening, Dansk Røde Kors, Dansk Socialrådgiverforening, Dokumentations- og rådgivningscentret om racediskrimination, Danske Advokater, Danske Regioner, Den Danske Dommerforening, Det Centrale Handicapråd, Det Faglige Hus, Finansrådet, Finanssektorens Arbejdsgiverforening (FA), Flygtningenævnet, Frie Funktionærer, Funktionærernes og Tjenestemændenes Fællesråd (FTF), Gartneri-, Land- og Skovbrugets Arbejdsgivere (GLS-A), Håndværksrådet, Institut for Menneskerettigheder (IMR), Kommunale Tjenestemænd og Overenskomstansatte (KTO), KL, Koordinationen for Kønsforskning, Kristelig Arbejdsgiverforening (KA), Kristelig Fagbevægelse (KRIFA), Kvinderådet, KVINFO, Landsforeningen af bøsere og lesbiske, Landsorganisationen i Danmark (LO), Lederne, Ligebehandlingsnævnet, Netværk for Forskning om mænd, Rådet for Etniske Minoriteter, Eldresagen.

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

Til nr. 1

Det foreslås, at en klage kan indbringes for Ligebehandlingsnævnet af den, der har retlig interesse i at få sagen behandlet, hvilket skal forstås som en individuel og aktuel interesse i den konkrete sag. Princippet kendes fra den civile retspleje, hvor det er en betingelse, at f.eks. en sagsøger har en retlig interesse (forstået som en individuel og aktuel interesse i sagens behandling) for at kunne indbringe en sag for domstolene.

En konsekvens af denne del af lovforslaget er, at Ligebehandlingsnævnet fremover alene vil kunne behandle en sag, der indbringes af en person, der er direkte berørt af forskelsbehandlingen. Hvis klager ikke har en sådan individuel og aktuel interesse i at få sagen prøvet ved Ligebehandlingsnævnet, skal sagen efter forslaget afvises af nævnet. Det vil således ikke længere være tilstrækkeligt til, at en person kan få behandlet en sag for Ligebehandlingsnævnet, at vedkommende alene har hørt eller læst om en handling eller undladelse, der angiveligt udgør ulovlig forskelsbehandling.

Ligebehandlingsnævnet har i dag mulighed for at afvise sager, der kun kan afgøres, hvis der f.eks. foranstaltes bevisførelse i form af parts- eller vidneforklaringer, der kun kan ske ved domstolene, eller det er åbenbart, at der ikke kan gives klager medhold. Med kravet om retlig interesse vil nævnet også kunne afvise klager fra en person, der ikke selv har en individuel og aktuel interesse i sagen.

Ligebehandlingsnævnets sekretariats nuværende praksis om at besvare generelle forespørgsler fra offentlige myndigheder og andre interessenter, ændres ikke ved indførelse af et krav om, at der i en konkret sag skal foreligge en individuel og aktuel interesse hos klager, førend Ligebehandlingsnævnet kan behandle sagen.

Adgangen til som klager at lade sig repræsentere af en partsrepræsentant under en sags behandling i Ligebehandlingsnævnet ændres ligeledes ikke ved, at der indføres et krav om retlig interesse.

Der henvises i øvrigt til de almindelige bemærkninger pkt. 2.1.

Det foreslås endvidere, at Institut for Menneskerettigheder fremover skal kunne indbringe sager af principiel karakter eller sager af almindelig offentlig interesse for Ligebehandlingsnævnet. Det er herved ikke et krav, at der kan identificeres en navngiven person, der påstår at have været udsat for ulovlig forskelsbehandling. Med sager af principiel karakter menes, at sagen rejser hidtil uafklarede lovforklaringsspørgsmål eller vurderes at være indgribende i forhold til en større gruppe af personer.

Hvis Institut for Menneskerettigheder er blevet opmærksom på en sag, som kan udgøre en generel problemstilling på ligebehandlingsområdet, kan instituttet indbringe en sag for Ligebehandlingsnævnet. Det kan også være, at instituttet modtager en henvendelse fra en borger eller en forening/

organisation. I instituttets vurdering af, om en sag er af principiel karakter og skal indbringes for Ligebehandlingsnævnet, kan det indgå, at retsstillingen på den pågældende del af ligebehandlingsområdet er uafklaret.

Institut for Menneskerettigheder er i dag hverken tillagt kompetence til at indbringe en sag for Ligebehandlingsnævnet eller givet særlig kompetence til at indbringe sager for domstolene i henhold til ligebehandlingslovgivningen. Institut for Menneskerettigheder kan tage sager op af egen drift og behandle disse gennem uafhængige undersøgelser, offentliggøre uafhængige rapporter og fremsætte henstillinger vedrørende forskelsbehandling. Institutet kan endvidere bistå mulige ofre for forskelsbehandling med at få deres klage behandlet.

Muligheden for at indbringe sager for Ligebehandlingsnævnet foreslås at skulle gælde i forlængelse af alle de områder, som instituttet i dag har kompetence inden for. Det gælder både på områder, hvor instituttet er udpeget som nationalt overvågningsorgan og på områder, hvor instituttet kan tage sager op af egen drift.

Der henvises i øvrigt til de generelle bemærkninger pkt. 2.3.

Til nr. 2

Det foreslås, at Institut for Menneskerettigheder kan indbringe en sag for Ligebehandlingsnævnet, hvis instituttet vurderer, at sagen er af principiel karakter eller af almindelig offentlig interesse, selvom der ikke kan identificeres en navngiven person, der påstår at have været udsat for ulovlig forskelsbehandling.

Det følger af lovforslaget, at Ligebehandlingsnævnet kan afgøre, om der i en sag, som Institut for Menneskerettigheder har indbragt for nævnet, er sket ulovlig forskelsbehandling. Ligebehandlingsnævnet kan i disse sager tage stilling til spørgsmål om anvendelse og fortolkning af den lovgivning m.v., som er omfattet af Ligebehandlingsnævnets kompetenceområde. Disse love skal fortolkes EU-konformt, ligesom Ligebehandlingsnævnet på EU-regulerede områder skal anvende direkte anvendelige EU-regler, der gælder inden for disse loves anvendelsesområde.

Til nr. 3

Det foreslås, at et medlem af Ligebehandlingsnævnets formandskab kan træffe afgørelse i sager uden medvirken af andre medlemmer, hvor der er etableret en fast praksis. Den faste praksis kan f.eks. være etableret ved, at nævnet tidligere har truffet afgørelse i et stort antal sager af tilsvarende karakter. Hermed sikres det, at nævnet kan koncentrere sin indsats omkring de vanskelige og mere principielle sager. I vurderingen af, om en sag kan afgøres af et medlem af formandskabet alene, kan også indgå, om en bestemt praksis i Ligebehandlingsnævnet er bekræftet i retspraksis.

Hvis formanden under sin behandling af en sag, som sekretariat har indstillet til formandsafgørelse, vurderer, at sagen bør afgøres af nævnet, sender formanden sagen til nævnensbehandling.

I dag behandler nævnet alle sager ved fysiske møder, hvor formandskabet og medlemmer fra nævnet er til stede. Ved brug af formandsafgørelser vil sekretariatet fortsat skulle oplyse en sag, men alene forelægge den for et medlem af formandskabet på skrift. Nævnet vil således ikke skulle forberede sig på og drøfte sager, hvor praksis er tilstrækkeligt klar.

Indførelse af formandsafgørelser med henblik på at bruge færrest mulige ressourcer på de mindst komplicerede sager vurderes at være retssikkerhedsmæssigt forsvarligt. Dels fordi det forudsættes, at der alene vil være tale om sager, hvor praksis er klar, og hvor sagen heller ikke i øvrigt har et indhold, der gør nævnsbehandling nødvendigt. Dels er det i § 3, stk. 2, 1. og 2. pkt., bestemt, at formanden for nævnet skal være landsdommer eller præsident eller vicepræsident for Sø- og Handelsretten, og næstformændene skal være byretsdommere. Det sikres dermed, at en formandsafgørelse altid vil blive truffet af en person, der har erfaring med at træffe afgørelser og begrunde sådanne konkrete sager. Formandsafgørelser vil desuden kunne indbringes for domstolene på samme måde som afgørelser, der er truffet under medvirken af flere nævnsmedlemmer.

Der henvises i øvrigt til de generelle bemærkninger pkt. 2.2.

Til nr. 4

Det foreslås, at Ligebehandlingsnævnet afviser en klage, hvis Ligebehandlingsnævnet vurderer, at klageren ikke har retlig interesse i at få sin sag behandlet ved nævnet.

Det forudsættes, at Ligebehandlingsnævnet i forbindelse med afvisningen gør klageren bekendt med, at Institut for Menneskerettigheder har mulighed for at indbringe en sag af principiel karakter eller af almindelig offentlig interesse. Det forudsættes endvidere, at Ligebehandlingsnævnet samtidig orienterer Institut for Menneskerettigheder om afgørelsen. Det er alene Institut for Menneskerettigheder, der vurderer, om en sag er af en sådan karakter, at det er hensigtsmæssigt at indbringe den for Ligebehandlingsnævnet.

Det er med lovforslaget lagt til grund, at Institut for Menneskerettigheders beslutning om at indbringe henholdsvis ikke at indbringe en sag for Ligebehandlingsnævnet ikke vil være en afgørelse i forvaltningslovens forstand, jf. forvaltningslovens § 2, stk. 1.

Der henvises i øvrigt til de generelle bemærkninger pkt. 2.3.2.

Til nr. 5

Det foreslås, at Ligebehandlingsnævnets sekretariat fremover kan træffe afgørelse om at afvise en sag, hvis klager ik-

ke har en retlig interesse i at få sagen prøvet. Der er tale om en ny bestemmelse i forhold til den nugældende lovgivning.

Til nr. 6

Det foreslås, at sekretariatet som hidtil skal orientere sagens parter om sagens afgørelse, og om muligheden for at indbringe sagen for domstolene. Denne del af forslaget indebærer ikke ændringer i forhold til, hvad der gælder i dag.

Det foreslås som noget nyt i stk. 1, at sekretariatet fremover også skal orientere Institut for Menneskerettigheder, når nævnet har truffet afgørelse i en sag, der er indbragt for Ligebehandlingsnævnet af instituttet.

Den foreslåede stk. 2, indebærer, at hvis en afgørelse fra Ligebehandlingsnævnet ikke efterleves, skal Ligebehandlingsnævnet indbringe sagen for domstolene, hvis klageren anmoder om det. Hensigten med bestemmelsen er at sikre en effektiv gennemførelse af Ligebehandlingsnævnets afgørelser. Klageren skal efter forslaget henvende sig til Ligebehandlingsnævnet og anmode om, at sagen indbringes for domstolene. Bestemmelsen er en videreførelse af den nugældende § 12, stk. 2.

Det foreslås som noget nyt, at sager, som har været indbragt for nævnet af Institut for Menneskerettigheder, ligeledes kan indbringes for domstolene. Hvis en afgørelse fra Ligebehandlingsnævnet således ikke efterleves f.eks. ved, at den tilstand, der udgør den ulovlige forskelsbehandling, opretholdes eller gentages, skal Ligebehandlingsnævnet i de sager, der er indbragt for nævnet af Institut for Menneskerettigheder, indbringe sagen for domstolene, hvis instituttet anmoder om det. Ligebehandlingsnævnet kan ikke af egen drift indbringe en sag for domstolene.

Hvis en afgørelse, der er truffet af Ligebehandlingsnævnet, indbringes for domstolene, sker der en helt ny prøvelse af sagens faktiske og retlige forhold, uafhængigt af Ligebehandlingsnævnets afgørelse, hvor der eventuelt også vil kunne fremlægges nye oplysninger.

Til § 2

Det foreslås, at loven træder i kraft den 1. januar 2016.

Klager, der er indbragt for Ligebehandlingsnævnet før den 1. januar 2016, skal således ikke opfylde kravet om retlig interesse.

Bilag 1**Lovforslaget sammenholdt med gældende lov***Gældende formulering**Lovforslaget***§ 1**

I lov om Ligebehandlingsnævnet, jf. lovbekendtgørelse nr. 905 af 3. september 2012, foretages følgende ændringer:

1. I § 1, indsættes som *stk. 6* og *7*:

»*Stk. 6.* En klage kan indbringes for Ligebehandlingsnævnet af den, der har retlig interesse i sagen.

Stk. 7. Institut for Menneskerettigheder – Danmarks Nationale Menneskerettighedsinstitution kan indbringe sager af principiel karakter eller sager af almindelig offentlig interesse for Ligebehandlingsnævnet.«

2. I § 2 indsættes som *stk. 2*:

»*Stk. 2.* I en sag, der er indbragt for nævnet af Institut for Menneskerettigheder – Danmarks Nationale Menneskerettighedsinstitution, kan nævnet træffe afgørelse om, at der er sket ulovlig forskelsbehandling, jf. § 1, *stk. 2-4*.«

3. I § 6 indsættes som *stk. 3*:

»*Stk. 3.* Skønnes en sag at kunne afgøres i overensstemmelse med fast rets- eller nævnspraksis, kan afgørelsen træffes af et medlem af formandskabet alene.«

4. I § 8 indsættes efter *stk. 2* som nyt stykke:

»*Stk. 3.* Nævnet kan afvise at behandle klagen, hvis klageren ikke har retlig interesse i sagen.«

Stk. 3 bliver herefter *stk. 4*.

5. I § 8, *stk. 3*, der bliver *stk. 4*, ændres »*stk. 1* og *stk. 2*« til: »*stk. 1-3*«.

6. § 12 affattes således:

§ 8. Nævnet kan afvise at behandle en klage, som ikke skønnes egnet til behandling ved nævnet.

Stk. 2. Nævnet kan afvise at behandle en klage, hvis det er åbenbart, at der ikke kan gives klageren medhold i sagen.

Stk. 3. Nævnet kan delegere sin kompetence efter *stk. 1* og *stk. 2* til sekretariatet. Nærmere regler herom fastsættes i nævnets forretningsorden.

§ 12. Når nævnet har truffet afgørelse i en klagesag, underretter sekretariatet parterne om muligheden for at indbringe sagen for domstolene.

Stk. 2. Hvis nævnets afgørelser og forlig, som er indgået for nævnet, ikke efterleves, skal nævnet på klagerens anmodning og på dennes vegne indbringe sagen for domstolene.

»**§ 12.** Når nævnet har truffet afgørelse i en sag, orienterer sekretariatet parterne om afgørelsen og om muligheden for at indbringe sagen for domstolene.

Stk. 2. Hvis nævnets afgørelser og forlig, som er indgået for nævnet, ikke efterleves, skal nævnet på vegne af klageren eller Institut for Menneskerettigheder – Danmarks Nationale Menneskerettighedsinstitution indbringe sagen for domstolene, hvis klageren eller instituttet anmoder herom.«

§ 2

Stk. 1. Loven træder i kraft den 1. januar 2016.

Stk. 2. Loven finder ikke anvendelse på klager indgivet før lovens ikrafttræden. For sådanne klager finder de hidtil gældende regler anvendelse.